

नेपाल सरकार
महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय
समाज कल्याण केन्द्र बृद्धाश्रम पशुपति

परिचय

- वि.स. १९३८ सालमा तत्कालिन श्री ५ सुरेन्द्र विरविक्रम शाह को पालामा पञ्चदेवल पाकशालाको रूपमा स्थापना भएको ।
- वि.स. २०३४ सालदेखी समाज कल्याण केन्द्र बृद्धाश्रम पशुपतिको नामवाट संचालन हुदै आएको ।
- वि.स. २०५२ सालदेखी महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय स्थापना भए पश्चात सोही मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित नेपाल सरकारको एकमात्र बृद्धाश्रमको रूपमा रहेको ।
- कुल आश्रय क्षमता २३० जना
- हाल आश्रयमा रहेका ७२ जना (महिला ४७ पुरुष २५)
- उदेश्य: आफ्नो कोहिपनी र केही पनी नभएका अशहाय ज्येष्ठ नागरिकहरुको संरक्षण तथा पालनपोषण गर्ने ।

दरवन्दी विवरण

- कार्यालय प्रमुख रा.प. तृतीय- १
 - नायव सुब्बा रा.प.अनं. प्रथम-१
 - लेखापाल रा.प.अनं. प्रथम-१
 - अ.न.मी. -१
 - कार्यालय सहयोगी श्रेणी विहिन -२
 - भान्छे श्रेणी विहिन- ७
 - टहलुवा श्रेणी विहिन-६
 - सुसारे श्रेणीविहिन-५
 - कुचीकार /स्वीपर श्रेणी विहिन -२
- जम्मा -२६

ऐन कानुन

- जेष्ठ नागरिक ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४
- समाज कल्याण केन्द्र बृद्धाश्रम पशुपति आन्तरिक ब्यवस्थापन तथा सन्चालन कार्यविधि, २०७४

- बृद्ध कल्याण कोष ब्यवस्थापन तथा संचालन दिग्दर्शन, २०५८ (संशोधन सहित)

कार्यरत कर्मचारी विवरण

स्थायी 4 जना

- कार्यालय प्रमुख,
- नायव सुब्बा
- लेखापाल,
- अ.न.मी.

करार सेवा (स्टाफ नर्स-१, कार्यालय सहयोगी- १, कुचिकार -2, भान्छे- ३, टहलुवा-३ र सुसारे- ५)

- जम्मा-१५ जना ।
- स्थाई समेत जम्मा - १९ जना कार्यरत

मुख्य कार्यहरु:

असहाय ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई आश्रय प्रदान गर्ने र उहाँहरूको लागि:

- सुरक्षित बसोबास
- स्वस्थकर भोजन (खाना तथा खाजा)
- लत्ताकपडा
- सरसफाई
- स्वास्थ्य उपचार
- मृत्युपछि दाहसंस्कार र बार्षिक स्वस्ति शान्ती पुजा कार्यक्रम
- तिर्थाटन तथा बनभोज कार्यक्रम
- पारिवारिक पुनर्मिलन ।

आ. व २०८०/०८१को वार्षिक बजेट तथा हाल सम्मको प्रगति विवरण

विवरण	वार्षिक बजेट	प्रथम त्रैमासिक लक्ष्य	प्रथम त्रैमासिकको प्रगति	प्रगति प्रतिशत
चालु	३ करोड ३५ लाख	९५ लाख ९७ हजार	रु ७७ लाख २८ हजार	८०.५२%

पूँजिगत	35 लाख	८ लाख 25 हजार	रु १0 लाख 80 हजार	130%
जम्मा	३ करोड 70 लाख	१ करोड ४ लाख २२ हजार	रु 88 लाख 08 हजार	84.51%

बुद्ध कल्याण कोषको हालसम्मको अवस्था

- जम्मा मौज्दात रकम: रु २ करोड ९० लाख
- मुद्धतिमा १ करोड ५० लाख
- बचतमा १ करोड ४० लाख

मुख्य उपलब्धीहरू

- उडुस नियन्त्रणको लागि 90 वटा फलामे बेडको ब्यवस्था गरिएको ।
- आश्रित बाआमाको लागि तिर्थाटन तथा बनभोज कार्यक्रम सम्पन्न भएको र
- ज्येष्ठ नागरिकहरूले प्रयोग गर्ने ८ वटा शौचालय मर्मत गरिएको ।
- स्वास्थ्य उपचारको लागि स्तुपा सामुदायिक अस्पताल र होप अस्पतालसंग सम्झौता गरिएको । वीर हस्पिटलसँग सम्झौताको स्वीकृतिको लागि मन्त्रालयमा फाइल पेश भएको ।
- कार्यालयको जस्ता मर्मत गरी सिमेन्ट बोर्ड राखिएको ।

१. आश्रित महिला ४७ र पुरुष २५ सहित जम्मा 7२ जनालाई

- सुरक्षित वसोवास (अशक्तहरूको लागि विशेष ब्यवस्था)
- स्वस्थकर भोजन (खाना तथा खाजा)
- पोशाक ब्यवस्थापन (आश्विन र चैत्र महिनामा महिला र पुरुषको लागि)
- आश्रित जेष्ठ नागरिकलाई फिजियोथेरापी सेवा संचालन गरिएको ।
- आश्रित जेष्ठ नागरिकहरूलाई मृत्यु पश्चात दाहसंस्कार लगायतका सेवा प्रदान गरिएको ।
- नियमित औषधी सेवन गर्ने ७२ जना आश्रित जेष्ठ नागरिकहरूलाई औषधीको ब्यवस्था नियमित गर्ने गरिएको ।
- आश्रित जेष्ठ नागरिकहरूको नियमित स्वास्थ्य परिक्षणको लागि स्तुपा सामुदायिक अस्पताल बौद्ध र होप अस्पताल सिनामंगल संग सम्झौता गरी सेवा लिईएको ।

यस आश्रममा आश्रित जेष्ठ नागरिकहरुको विवरण

- हाल सम्म आश्रितको जम्मा संख्या - 7२
- महिला - ४७
- पुरुष - २५
- अशक्त - ४१ (महिला-२५ पुरुष- १६)
- यस आ.व. मा मृत्यु भएको संख्या - १३ जना
- यस आ.व. मा आश्रय प्रदान गरिएको संख्या - २
- यस आ.व. मा आश्रम छोडेर जानेको संख्या - १
- नेपाली नागरिकता नभएको संख्या - ७
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता सुविधा पाउनेको संख्या - ३५
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता सुविधा नपाउनेको संख्या - ३७
- कान नसुन्ने २७ जना (११ पु. १५ म.), बोल्न नसक्ने १६ जना (६ पु. १० म.), आँखा नदेख्ने ४ (२ पु. २ म.) हिड्न नसक्ने ४ (२ म. २ पु.)

समस्या र चुनौती

- आश्रयस्थल जेष्ठ नागरिकमैत्री नभएको ।
- पञ्चदेवलको पुर्निर्माण हुन नसकेको ।
- आश्रित जेष्ठ नागरिकहरुको लागी औषधीउपचार गर्न प्रयाप्त जनशक्ति एवं स्रोत साधनको कमी ।
- एम्बुलेन्सको ब्यवस्था नभएको ।
- सवारी साधन भएको तर सवारी साधन धेरै पुरानो भएकोले मर्मतमा वर्षेनी धेरै रकम खर्च हुने गरेको ।
- सवारी चालकको दरवन्दी नभएको ।
- आश्रित जेष्ठ नागरिकहरुको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र नभएको कारण राज्य वाट उपलब्ध सुविधावाट बञ्चित भएको
- आश्रयस्थलमा उडुस तथा बाँदरको समस्या ।
- कार्यालय समयभन्दा बढी विहानदेखी वेलुका सम्म आश्रममा खटिनुपर्ने भएकाले कार्यरत कर्मचारीहरुलाई अतिरिक्त समय काम गरे वापत कुनैपनी सुविधा नभएको हुदा कर्मचारीहरुलाई उत्प्रेरित गर्न कठिनाई ।

तत्काल गर्नुपर्ने कार्यहरु

- गोठाटारमा निर्माण गर्ने भनिएको सुविधा सम्पन्न ज्येष्ठ नागरिक आश्रम जति सकिन्छ छिटो निर्माण गर्नुपर्ने ।
- जिर्ण अवस्थामा रहेको भवन र पञ्चदेवल मन्दिरको पुननिर्माण गर्नुपर्ने ।
- स्वास्थ्य मन्त्रालयसंग समन्वय गरी आश्रमको सिफारिसको आधारमा सरकारी तथा निजी अस्पतालहरुमा निशुल्क औषधी उपचारको नितिगत ब्यवस्था हुनुपर्ने ।
- सवारी चालक सहित १ वटा सवारी साधन र एम्बुलेन्सको व्यवस्था हुनु पर्ने ।
- बृद्ध कल्याण कोषमा रहेको रकमवाट आश्रममा आवश्यक मर्मत सम्भार, आश्रितको स्वास्थ्य उपचार र सरसफाई लगायत आवश्यकता अनुसारका कार्यमा खर्च गर्न सक्ने अधिकार कार्यालयलाई निहित गर्नपर्ने ।
- आश्रममा कार्यरत कर्मचारीलाई प्रोत्साहन स्वरुप अतिरिक्त समय काम गरे वापत सुविधा गर्नुपर्ने ।
- गर्मी मौसममा आश्रममा उडुसले सताउने गरेको हुदा उडुस नियन्त्रणको लागि वेड, लत्ता कपडा लगायत वासस्थानमा उडुस वस्त्रे स्थानमा मर्मत, रंगरोगन गरी पुराना सामानहरु नष्ट गरी नयाँ ब्यवस्थापन गर्नको लागी थप वजेट ब्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।